

مامه ريشه نه فسانه ي سده ي بيست

له دايكبووه. له شوړشي
فهلستين به شداري كړدوهو
هر له وئيش بريښد اربووه.
سالي 2001

به مهبهستي
به رنامه يهك
بو ساليادي
مامه ريشه.
به ديداري ميمي
هه يبهت دايكي
مامه ريشه
و شيرزاد

موهفهری و سواره باوه دوو
پيشمه رگه ي دهسته كه ي
مامه ريشه، شادبووم.
ميمي هه يبهت:
ژنيكي به سالاجووي
نازاو بويزر، له نيو
چاوانيدا جگه له
نازايي و خورپاگري،
هرچي حه سره تي
چهرمه ساريه كاني
روژگار بوو به دي ده كرا.
نو كه دايكي
مامه ريشه و نه حمه دو
خيزاني مام شكور
تالهبانيسي، كه
هر دوو كوره كهي و
هاوسه ركه ي له پيناو
شوريشدا له ده ستدوه
بو خويشي به رشالاري
نه نغال كه وتبوو تالي
و چهرمه ساريه كاني
نوگره سله ماني به چاري
خوي ديويو كاتيگ سه بارت
به مامه ريشه ليم پرسى.
به مشيوه يه وه لامي دامه وه: هر
زوو خوليايي پيشمه رگه يه تي
بوو، چهند جاريك به مني
وت: دهم به پيشمه رگه.
هرچند وتم روله دانيشه و
هرؤ به لام هر روي. ميمي
هه يبهت وتي: ئيواره يهك
پياويك ميوانمان بوو
مامه ريشه له گهلدا روي
دواتر پياوه كه خراب
دهرچوو. گوماني له سر
بوو به هوئي نه ووه
مامه ريشه لنيچينه وه ي
له گهلدا كړد. به لام كه
دوايي پيشمه رگه كان
زانيسان مامه ريشه
كه سيكي پاكه و بيگه رده
نازاد يان كړد، به لام
مامه ريشه هر كوئي
نه داو دواچار بووه
پيشمه رگه و... بووه
نو مامه ريشه يه ي
كه ناوي به سر
تا پاي كوردستاندا

بلاوبووه.
مامه ريشه وه كه نه فسانه:
دواي نه وه ي مامه ريشه
له چهندين نه به رديدا
به شداري كړد بووه جيگه ي
سهرنجي پيشمه رگه و
جه ماوه رى كوردستان.
ناوپانگي مامه ريشه سهرجم
مال و شاروشاروچكه كاني
كوردستان و عيراقى ته ني بوو.
هه تا ناو سوپاي عيراقيشي
گرتبووه. به هيئاني ناوي
سوپاو گهلجاشي داگيركهر
ده سله مينه وه، مامه ريشه
ببووه ره مزي مقاومه ت
و سهر كه وتن و سهر فرزي
گه ليك كه له به رامهر سوپاي
زه به لاهي داگيركهر دا، گه لي
كوردستانيش مامه ريشه يان
هه بوو. ناوي مامه ريشه
به چورنيك روچوبووه ناوناخ
و ناوده رووني جه ماوه رده و
كه له خويشاندا نه گوره كاني
شاره كاني كوردستاندا
جه ماوه رى هاواري ده كړدو
به هيئري مامه ريشه دوژمن
ده كهن به شيشا.. مامه ريشه
خوينده واري نه بوو. دهرچووي
هيج كوئليژنيكي سهر بازي
نه بوو. به لام ماموستايه كي
گه وري شهري پارتيزاني
بوو. به چورنيك ده يان و سهران
نه فسره و دهر جه دارى رژيم
خويان له به رده م نه خشه و
هه لمه ته كاني مامه ريشه دا
نه ده گرت و پاشه كشه يان
ده كړد، داستانه كاني
جهمك و ژاله و ژاله ي خويين
و سهر كړد ايه تي و ناوچه ي
جه باري و ماشه و ناو كه ركوك و
ده يان نه به ردي تر، نو راستيه
ده سله مينخن كه مامه ريشه
تروپيكي شهري پيشمه رگه و
نه فسانه ي شوړشي نوي بوو.
خه سله ته كاني ريشه:
شيرزاد موهفهرى پيشمه رگه ي
كه رتي چواري جه باري. جگه
له وه كه له چهندين داستان و
نه به رديدا له گهل مامه ريشه دا
بووه و هاواري بووه و ده يان
چالاكي و داستاني گه وري
له زاري خويه وه بوئي گيرامه وه
ده يووت: جگه له نازايه تي و
گورجوگوي و گورز وه شاندي
مامه ريشه له هيئزه كاني
داگيركهر. مروقيكي ده ست و
داوين پاك و كه سيكي ساده و

نازاد سهاروي

زياده روئي ناكمه گهر بليم:
نه به ردي گورز وه شاندي
به رده و امه كاني، مامه ريشه و
سهر گورز شته كاني ژياني
پيشمه رگه يه تي، له نه فسانه و
حيكايه ته كاني ميژوو
ده چن، كه هه نديك جارو كاتيگ
خوينه روده چيسته نيو
روودا و به سهره اته كاني گهلان
شتي و سهرنجرا كيش ديته
به رچاوي كه له سهروي باوه
پيكر نه وه يه و خوينه به كسهر
سهرنجي بولاي نه وه ده چيئت
كه نه م داستان و حيكايه اته
زياده روئي تبادا كراوه.
هرچه ند تام و چيژي تايهت
به خوينه رده به خشيئت. گهر
پيش وهك كورديك
له سه رده ممي
شوړشي نوئي
نه ژيامايه و دواتر
به سهرهاتي
مامه ريشه له
كتيب و روماندا
بخويند ايه ته وه
بيگومان به
نه فسانه دنياي
خه يال و نه دنيشه ي
نوسه رم ده سپارد،
به لام مامه ريشه...
نه فسانه يه كي واقعيه و
هر ليره شه وه ده گمه نه و
بروايه ي كه نه فسانه كاني
نيو حيكايه ته كاني ميژوي
گهلان و خوشمان گهر
هم خوشيان نه پي ژوريان
له واقعيه وه هه له پينراون و
هه ميشه له ميژودا كهي
به هيئرو پاله واني و هه بوون
كه له سهرو ئيراده ي مروقه وه
بوون.

مامه ريشه كييه؟
نه جمه دين شكور ره نوف
سالي 1957 له خيزان نيكي
جووتيارو نيشتمان په روه

نه بوخه له ف، پيشمه رگه ي ديري و دانه براو:

پيشمه رگه له شاخ، مالي هر به كوئليه وه بوو!

ديداري محمد سياسي نه شكه نه يي

1983، شهري دوي ناكويان
سالي 1985، شهري گرتني
ره بايه كاني پشتي رواندن
سالي 1987 ي كړدوه، كه
نو شهرا نه به سهر پهرشتي
به ريزان: (نه وشيروان مسته فا،
شه هيدى سهر كرده حه سه ن
كوئستاني، شه هيدى سهر كرده
سيد كهريم، قادر خه بات،
شه هيدى قهرمانده نه حمه د
مولود) بوو.
نه بو خه له ف وتي:
سهر چاوه كاني چهك
و ته قه م نه نيمان دوژمن
بوو، له ريگاي نانه وه ي
كه مين له و سهر بازانه ي كه
به ديلمان ده گرتن و چهك و
جه خانه مان ده ست ده كه وت،
ريگخسته كان نيشمان ده وري
به رچاوو كاريگريان هه بووه
له دايين كردني خوراك و
پيداويستي روژانه.
نه بو خه له ف، ئامازه ي
به وده كه له پيشمه رگه يه تي
فيري گياني به رخودان
پاكي و دلسوزي و ده ست
پاكي و خوشه ويستي نه ته وه و
نيشتمان بووه، فيري ژياني
هاوكاري و ته بايي و ژياني
ديموكراتيه بووه.
سهر پونه يه كيش هه بايه
له گهل هاوسه نگره انيدا

له مزگه وته كاندا كوده بوونه وه و
پيش بوونه و نه انگه كه كان
گفتوگوو ديالوگيان ده كړد،
تاكو به به رنامه وه شوئيكي
شياو دابنين و بونه كانيان
به سهر كه و توويي بگيرن.
سهر بارت په هه لسوكه وتي
به ريسان له گهل پيشمه رگه و
خه لكى گونده كاندا
وتي: هه لسوكه وتيكي
نيشتمانيه روه رانه ي دلسوزو
پاك بوو، چونكه نه وكات
به ريسان خويان به خزمه تكاري
خهك ده زاني، نهك وهك نه مرو
كه يچيه وانه بوته وه!!، نه وكات
به رپرس و پيشمه رگه يه كسان
بوون و ته نها جياوازيه كه
نه وه بوو كه به رپرسه كه
به رپرسايه تي و هر كي زياتري
له سهرشان بوو.
نه بو خه له ف جيا له وه ي
هر كي نيشتماني له سهرشان
بوو، له سالي 1978 دا
خيزاني پيكيه وه ناوه و سالي
1980 خيزاني به يه كجاري ديته
شاخ و شانبه شاني نه بو خه له ف،
نم شاخ بو نم شاخ ده كات، كه
نه بوخه له ف جگه له تفه ننگه كهي
شاني و كو له پشته كهي و
خيزانه كشي ده يته خه م بو،
چونكه نه وكات هر شه وه ي
له جيگايه و كه ليته شاخيك

ده بن، نه وه يه چيروكي ژياني
پيشمه رگه و خانه واده ي
پيشمه رگه كه هه ميشه مالي هر
به كو له وه بووه.
خيزاني نه بوخه له ف
وتي: نه وكاته ي كه دوژمن
هر شي ده هيئا بو سهر ناوچه
نازاد كراوه كان ده بووايه ئيمه
چويايانه كه ليئي شاخه كان،
تاكو دوژمن نه ماندوژنيته وه
كه پياوه كانمان ده چوون بو
به ركه كاني شه، يان له شاريش
نو ماله خزمه ي ئيمه ي لي
بوينا يه وامان تي ده گه ياندين
كه لاي هيج كه سيك نه لين
هاوسه ركه انيان پيشمه رگه يه،
بويه نه وه نده نار هه تي و
بيزاريمان بينيووه، ئيستا ته نها
به و پرسياره ت، وه لامه كهي
ته واو ناييت، به و هه موو نازارو
ده رده سهر يه ش كه له رابردودا
توشمان ها تووه و زور جاريش
بوو بوينه پوسته چي و نامه به ي
نيوان ريگخسته نه ينيه كاني
شارو شاخ، كه چي جگه له و
مووچه (60000) شه ست
هزار دينار ييه ي كه هه مه، هيج
پاداشتيكمان نه دراوه تي و هك
ژني شاخ.
دواتر نه بوخه له ف، وتي:
له سالي 1979 وه پيشمه رگه م
(160) ماهر زويم له ئومره

